

MŪSŲ LIETUVAI

SÃO PAULO — BRASIL — 1971 m. birželio — junho 11 d

Skelbia Naujas Gaires

Paduodame toliau Pauliaus VI neseniai išleisto Laiško «OCTOGES MO ADVENIENS» (Aštuoniasdešimt sukakus) svarbesnes mintis.

EVANGELIJA IR LYGYBĖS SIEKIS

Darbininkų ir atsilikusių, neturtingų tautų teisingumo ir lygybės troškimas mūsų laikais dar neišpildytas. Evangelija, mokydama mus meilės, skiepija ypatingą pagarbą neturtingiesiems ir skatina pažinti jų skirtingą padėtį bendruomenėje. Todėl geriau stovintieji turi siekyti kai kurių savo teisių, kad laisviau galėtų skirti savo turimas gerybes ir kitų tarnybai. Jeigu ne «net jautimasis teisiais prieš įstatymus tar naus rėkiančiom diskriminacijom, kitų išnaudojimui ir paniekai palaikyti»...

Tačiau ir per didelis lygybės kėlimas gali nuvesti tik į savo teisių reikalavimą ir nenorą būti atsakingam už bendrąjį gerį. Todėl Evangelijos visuotinio bioliškumo skelbimas taip svarbus.

KRIKŠČIONIS IR POLITINĖS PARTIJOS

Žmonijos siekiai lygybės, teisingumo ir bendravalstybės skatina demokratinės bendruomenės išplitimą. Tačiau nei viena jos forma nepatenkina pilnai žmonių. Todėl vis ieškoma geresnės. Krikščionis turi PAREGĄ DALYVAUTI šiame ieškojime ir politinės bendruomenės gyvenime bei organizavime. Juk tik plačiojoje, t. y., politinėje bendruomenėje asmuo, šeimos ir kitos grupės gali pilnai išsivystyti ir siekti savojo gerio.

Kiekvienos politinės bendruomenės valstybės struktūra turi remtis tvirtais pagrindais, sveika pasaulėžiūra. Tačiau nei valsybė, nei kuri politinė partija neturi galios uždėti visiems vieną pasaulėžiūrą priemonėmis, vedančiomis DVASIOS DIKTATŪRON,

Jaunimas Žavi Visus

(T. JONO KIDYKU, SJ, LAIŠKAS IŠ JAV-Ų)

Visai netikėtai patekau į Montrealio «Gintaro» ansamblio koncertą Hartforde gegužės 22, prieš pasirodymą Bostone sekančią dieną.

«Gintarą» sudaro 42 berniukai ir mergaitės nuo 14 iki 20 metų — gimnazijos ir universitetų studentai. Turi savo

blogiausias iš visų. Ši teisė priklauso tik kultūrinėms ir religinėms grupėms...

Todėl «krikščionis, kuris nori vykdyti savo tikėjimą ir politinėje veikloje, toje tarnyboje bendram labui, negali susirišti su tokiomis ideologinėmis ir politinėmis sistemomis, kurios esmingai priešina si jo tikėjimui ir žmogaus sampratai»...

EITI SU SOCIALISTAIS?

Mūsų dienomis krikščionys jaučiasi traukiami įvairių socializmo srovų ir jo išsivystimo formų. «Tačiau ši srovė buvo — ir daugeliu atveju tebėra — perimta ideologija, nesutinkanti su krikščionišku tikėjimu... Taip įvairių socializmo raidos pakopų — didžiadvasiško, uolaus siekimo teisingesnės bendruomenės ir jo istorinių sąjūdžių, turinčių savus politinius siekius ir organizaciją, nei ideologiją, nepriklausomai bandančią duoti savą žmogaus sampratą — reikia daryti skirtumą. Tai turi apspręsti konkrečius pasirinkimus.

Tačiau jos nėra nei atskiros, nei nepriklausomos, bet susirišusios tarpusavyje pagal gyvenamas aplinkybes. Ir tik didelis aiškumas įgalins krikščionis nustatyti kompromiso ar PRISIDĖJIMO LAMPŠ, užsiregistruojant arčiau tokias vertybes, kaip laisvė, atsakingumas, atvirumas dvasiniams dalykams, kuriais laiduoja pilnutinį žmogaus išsivystimą»...

Tada popiežius platokai nagrinėja marksizmo, komunizmo įvairias formas, požvilgius. Po to rašo... «būtų APGAULIN GA IR PAVOJINGA jas skiriamas prieiti prie užmiršimo jų didelio tarpusavyje ryšio ar priimti marksistinės analizės duomenis, neatsižvegiant į jų ryšį su ideologija, ar net įsijungti jo praktikon ir klasių kovon, užmirštant, kad jis veda į prievartinę, diktatūrinę bendruomenę»...

(Bus daugiau)

jo ir vienas ir lydėjo dainas bei šokius

Orkestras, šokėjai ir dainotojai labai sudainavę, susiderinę. Net ir visiems žinomas dainas sudainavo nepaprastai jautriai, visa išgyvenančia jauna širdimi Lukoševičiūtės deklamacijos ypatin gai gražiai ir švelniu balsu perduodamos, savotiška instrumentų muzika tiesiog «užu širdies stveria», baranauskiškai sakant.

Dar labai krito ausin ir širdin to jaunimėlio visiškai grynas lietuviško žodžio, tiek dainuojamo, tiek kalbamo, tarimas. Net ir pasikalbėjimuose po koncerto visi, su kuriais teko susidurti, gražiai kalbėjo, be sunkumų ar akcentų. O juk tai jaunuoliai, jaunuolės Kanadoje gimę ir augę, angliškas bei prancūziškas mokyklas lankę, pirmąja vietą užima studentai. Koks akivaizdus įrodymas, kad mūsų jaunimas ir svetur augęs, kai nori, gali puikiai kalbėti dviem ar net trim kalbom. Man atrodo, jog viena prievarta šitaip lietuviškai kalbėti ir dainuoti jaunimo neišmokysi. Juose turi ne tik rusėti, bet ir liepsnoti savo tėvų ir protėvių kalbos ir dainos meilė.

KAS UŽDEGĖ JAUNIMĄ?

Nugirdau iš pačių ansamblio narių, kad jų vadovas Zigmąs Lapinas su žmona taip uždegė meile lietuviškai kalbėti ir dainai. Jie tai tikri pasišventėliai, bet kurie puikiai supranta ir atjaučia mūsų jaunimą ir moka pataikyti į jų širdis.

Paties p. Lapino žodžiais: «Tie vaikai labai ištikimai lankosi repeticijose. Jei kas negali atvykti, praneša telefonu ir atsiprašo. Bet tai retai atsitinka. Čia esame atvykę tik 42. Bet ansamblio kandiųjų Montrealyje turim dar antra tiek, laukiančių savo eilės. Keliones negalim važiuoti autobusu daugiau kaip 50, todėl kiti turi likti namie. Negalim įstengti pamokyti visus norinčius groti ir šokti.»

Ar bereikia geresnio ir garbingesnio liūdijimo Montrealio lietuviškajam jaunimui? Aišku, ne visas Montrealio jaunimėlis toks idealus. Yra ir kitokio. Bet, kad už São Paulo mažesnėje kolonijoje gali būti šimtinė tokio uolaus jaunimo, tai man atrodo tikras stebuklėlis.

Žavėjosi Hartforde lietuviai, nesigailėjo katučių. Montrealio lietuviai turi kuo didžiules ir branginti bei gerb

Šio M.L. nr. GARBĖS LEIDĖJA IZABELĖ SELIOKIENĖ

Lietuvių São Paulo kolonija susilaukė neseniai iš Šiaurės Amerikos grįžusios p. Izabelės Seliokienės. Padalijo jai kai kuriems parvežtas dovanėles, o «Mūsų Lietuvai» už vis gražiausią dovaną — 100 kr. šiam numeriui išleisti.

Sveikiname mielą tautietę darbu, veikimu katalikiškose draugijose ir pinigais remiančią lietuviybę ir nuoširdžiai jai dėkojame.

ML Administracija

PLACIAJAME PASAULYJE

ABEJI TEIRAUJASI

LONDONAS. Tik pasibaigus Šiaurės Atlanto Valstybių Sąjungos (NATO) užsienio reikalų ministrų konferencijai Lisabonoje, po 24 valandų atvyko Londonan Sov. Rusijos Užsienio Reikalų viceministras Semion Tsarapkin. Šdėstė Anglijos politikams Sov. Sąjungos siūlomą ginclavimuisi Europoje sumažinti planą, tei raudamasis apie NATO planus tuo klausimu.

Gi Vakarų bloko — NATO konferencija nutarė reikalauti Berlyno reikalą sutvarkyti ir eiti prie nusiginklavimo derybų su Sov. Rusija palaipsniui: 1) teirautis kokie yra tikrieji sovietų siekiai ir planai; 2) juos svarstyti užsienio reikalų viceministrų atskiroje susijoje; 3) ir tik tada nustatyti derybų laiką, vietą ir dienotvarkę.

STIPRĖJA KOMUNISTA, JAPONIJOJE

TOKIO. Per rinkimus į Japonijos seimą 1969 metų ga-

ti ponair ponią Lapinius už tokį didelį jų pasišventimą bei sumanumą vesti jų jaunimą bei lietuviškos kultūros išsivijoje kūrimo keliais.

PAUKŠTYTĖS SU SKRIDO

Gegužės 23 Marytė Saulaitytė nugabeno mane į Putnamą, tą lietuviškojo gyvenimo klestintį židini.

Ir ką čia matau? Gi pavasario žieduose paskendusiam sode trejetas dešimčių lietuviškų skaučių paukštyčių skrajoje, čiulba, dainuoja, žaidžia, Visos gražiai uniformuotos, linksmutės. Jau antra diena, kaip jos čia gėrisi šviežio pavasario grožybėmis kurių nemato didmiesčiuose.

O kas jas čia suvedė? Jaunutės jų vadovės globėjos Dalia Bagdžiūnaitė ir jos padėjėja Rasa Sodaitytė, abi nujorkietės. Tai Liet. Skautų Sąjungos Atlanto rajono paukštyčių (pačių jauniausių skaučių) pavasario šventė.

(T. Kidykas gegužės 16 Bostone dalyvavo vestuvėse, aplankė Nėkaltai Pradėtosios Marijos seserų sodybą Putname, pasitarė su «Eglutės» redakcija, buvo Toronte ir gegužės 25 pasiekė Čikagą.)

le komunistų partija gavo 6.9 nuošimčius visų balsų ir dabar turi virš 300.000 narių. O jie gerai apmokyti ir kovingi. Kompartijai pavyko po ilgų pastangų išsikovoti nepriklausomybę tiek nuo Maskvos, tiek nuo Pekino. Ji yra puikiai prisitaikiusi Japonijos sąlygoms.

SADAT IR RUSAI

KAIRAS. Sovietai daug laimėjo praeitą savaitę, pasiekdami sudaryti su Egiptu draugiskumo ir nepuolimo sutartį 15 kai metu.

Tačiau ir Sadat laimėjo — gavo ov. Rusijos užtikrinimą tolimesnei karinei ir ūkiniui pagalbai, naujasias kiluojamas priešlėktuvines raketes, kurių labai bijosi Izraelio lakūnai, ir tuo pačiu visų arabų kraštų palankumą kovai su Izraeliu.

Atrodo, kad ir pats svarbiausias Sovietų delegacijos narys Boris Ponomarev mažai ką laimėjo. Jis dėjo pastangų įstatyti vėl buvusios Egipto komunistų partijos (Nas serio laikais, Kremliui spaudžiant, visai įsijungusios Socialistinė Arabų Sąjungon) narius svarbiais pareigūnais. Tačiau tai jam labai sunku, nes Social. Arabų partijos pertvarkyti Sadat paskirtoje komisijoje nėra tik vienas su dikaistais, Ismail Sabri Abdallah, buvęs KP sekretorius.

Be to, antikomunistinės nuo taikos Egipte yra tiek stiprios, kad Sovietų Sąjungos ambasadorius Kaire liepė dabar išmūryti apie sovietų ambasadą metro storumo sienas. Taip pat greitai laiku kuris Egipto politikas — gal pats ministrų pirmininkas Mahomoud Fawzi — vyks Vašingtonan.

BRAZILIJA

SAVI VANDENYS 200 MYLIŲ

Jau pradėtas vykdyti dekretas, kuriuo 200 mylių vandenų prie Brazilijos pakrančių laikomi «savąja jūra». Tuo se savuose vandenyse negali kitų valstybių laivai plaukioti be Brazilijos valdžios leidimo.

Brazilija yra 9-ji valstybė kuri «nusavino» jūros 200 mylių.

Pavergtoji Lietuva

RELIGIJA

Pernai Lietuvoje mirė 32 kunigai, o buvo išventinti 5. Vilniuje yra 10 parapijų be kunigų.

Tik dabar pasiekė Vakarų žinia, kad 1961 metais Imbrade, netoli Zarasų, nužudytas kunas Vytautas Šamšonas. Jis rastas sausio 28 d. kraujo klane. Policija užrašė tai kaip savizudybę, bet jis buvo užvilktas laiptais į viršų ir numestas žemyn į bažnyčią per lubas. Manoma, kad tą nusikaltimą atliko partietis vargo nininkas, skundęs kunigo religinę slaptą veiklą, ir kuris buvo kunigo atleistas. Žmonės jo kūną iš kapinių perkėlė į bažnyčią, laikydami jį kankiniu ir šventuoju. Už 8 metų vargonininkas žuvo motociklo nelaimėje kartu su dukterimi, o žmoną sužeista.

Svedų katalikų spauda paskelbė, kad Lietuvoje 4 vyskupai ir 170 kunigų žuvo už savo tikėjimą. Pokario metais išventinta 440 kunigų, kurių vos 17 atsisakė savo pašaukimo pareigų. Po Stalino mirties apie šimtas kunigų grįžo iš Sibiro ir išventinti trys nauji vyskupai. Bet po 1957 metų pradeda daugiau varžyti kunigų veiklą ir vis neleidžiama katalikiška spauda, rekolekcijos, vaikų pamokos, kaip parodo kun. A. Šeškevičiaus teismas.

Gegužės pradžioje į Romą atvyko trys Lietuvos vyskupai: Kauno ir Vilkauskio vyskupijų administratorius Juozapas Matulaitis-Labukas, jo pa-

galbininkas Romualdas Kriščiūnas bei Telšių administratorius vysk. J. Pletkaus pagalbininkas Liūdas Povilonis. Kartu atvažiavo ir du kunigai.

Vysk. Juozapas Pletkus, Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros administratorius, švenčia 50 metų kunigystės sukaktį. Gimė 1895 metais metais netoli Kėdainių, ėjo vikaro pareigas Kaltinėnuose, Pailėje. Gargžduose, vyskupu išventintas 1968 metais Telšiuose. Popiežius Paulius VI pasiuntė jam laišką, ištiesiai atspausdintą Vatikano dienraštyje.

Ispanijos katalikų spauda, rašydama apie Lietuvą, teigia: «Bažnyčios persekiojimas niekuomet niekuomet nėra buvęs sustabdytas. To persekiojimo taktika kinta, bet nekeičiamas jo tikslas. Šiandien naudojama taktiką galima pavadinti «smaugti ligi mirties.»

Šv. Kazimiero bažnyčią Vilniuje, paverstą ateizmo muziejumi, pernai aplankė 840 ekskursijų, didesnė jų dalis atvesti moksleiviai.

«Tiesa» aprašė Bluzmanų šeimos kovą už savo religinius įsitikinimus. 18 metų amžiaus Rūtai neleista dvejį metus toliau mokytis, nes šeštadieniais (būdamas adventistė) nelankė pamokų, nors buvo puiki mokinė, jos brolis, baigęs 11 klasių negavo atestato ir paimtas kariuomenėn, o motina gydytoja Aldona Bluzmanienė, atleista iš savo tarnybos.

Lietuvoje 1970 lapkričio 1 buvo 816 kunigų, kurių 670 ėjo kunigo pareigas, apie 80 jį altariai (neleidžiama dirbti parapijose) invalidu yra 39, o dar 21 uždrausta visai veikti. Iš šešių vyskupų, du yra namų arešte.

SPORTAS

Sekančiais metais Sovietų Sąjungos krepšinio pirmenybėse dalyvaus net keturios lietuvių komandos.

Balys Karvelis, žymus sklandytojas, atšventė 60 metų amžiaus Vilniuje Lietuvoje sklandymo labai ir tebėra populiaru, o dabar pradėti statyti sklandytuvai iš stikloplastu.

Lietuvoje 1970 metais nuskeno 430 gyventojų, o 650 skenduolių išgelbėta. Veikia skęstančiųjų draugija, turinti šešis tūkstančius narių.

Zarasuose buvo suruoštos žirgų lenktynės ežero salos hipodrome.

Vilniaus «Kibirkštis» krepšiniakės Sovietų Sąjungos varžybose Rygoje laimėjo bronzos medalius. Trys žaidėjos vėliau dalyvavo žaidynėse, iš kurių 2 buvo pasiųstos į pasaulines moterų krepšinio varžybas São Paulyje.

Pirmasis valstybinis parkas Lietuvoje atidarytas Ginučių apylinkėse, Aukštaitijoje. Bus atkurtos lietuviškos sodybos su įrangomis ir įrankiais.

Netoli Kauno įrengta žuvis saugykla, kurioje tam tikruose baseinuose laikoma gyva sugautų uvis.

Lietuvoje, kaip visada, sti-

prus žemės ūkis. 1970 metais kiekvienam gyventojui buvo pagaminta po 122 kilogramus mėsos ir po 791 kilogramą pieno ir jo gaminių. Gyventojai suvartojo po 76 kg. mėsos ir 456 kg pieno produktų. Likusi dalis išsiųsta į kitus sovietų valdomus kraštus.

TEISMAI

Ukrainiečių savaitraštis leidžiamas Vakaruose iš italių šaltinių pranešė apie laisvės kovotojus kurie daugelį metų kalėjimais Mordovijos koncentracijos stovyklose Paulaitis, katalikų organizacijų narys, 1947 metais už pagrindinę veiklą ištremitas, 1956 amnestijos gražintas, 1967 vėl išvežtas; Petras Paltarokas, 1956 metais sugautas slaptoje būstinėje Rygoje; žymus laisvės kovotojas Balys Gajauskas.

Pagal vėliausius davinius, praneštus buvusio kalinio, Sovietų Sąjungoje dabar yra 53 darbo stovyklos, o kaliamama apie 4 milijonai gyventojų. (1955 met. is buvo 19 milijonų kalinių).

Panevėžyje teisiama Stasys Lauraitis ir Juozas Jusys, prieš 30 metų buvę laisvės kovotojų-partizanų eilėse.

KULTŪRA

Kražių gimnazija švenčia savo 350 metų sukaktį. Išstatyti eksponatai iš praeities, Tai ilgaamžis švietimo centras, kuriame dėstė Kojalavičius, Valančius ir kiti.

Lietuvoje kasmet plokštelių išplatinama apie 3 milijonai, pusė jų lietuvių įrašytos.

Vilniuje užrašoma magnetofono juosta. po to kūrinyse siunčiamas į Maskvą perrašyti į matriką, o plokštelė gaminama Rygoje. Ypatingai domisi lietuviai kaimo kapelių ir estradinių kolektyvų įgrojimais.

Lenkijos valstybinė leidykla išleido lietuvių poezijos rinkinį «Dainos ir žvaigždės». Iš viso atstovaujamas 41 autorius.

Čilėje aštuonis mėnesius dirbo Vilniaus baleto artistė Genovaitė Sabaliauskaitė. Dabar sugrįžo ten antrą kartą, tikisi ir pastatyti ištraukų iš lietuvių baleto «Jūratės ir Kastyčio» bei «Ant marių kranto.»

M. Lukšienės «Lietuvos švietimo istorijos bruožai XX amžiaus pirmojoje pusėje», kuri parodo caro pastangas lietuvišką švietimą užgniaužti bei varginti mokyklos gilesnes šaknis.

JAV universitetų apkeliaus paroda apie Lietuvos kultūrinį gyvenimą, studentiją, liaudies parodą siųs ir į Bulgariją.

Lietuvos muziejus pernai aplankė virš 3 milijonų lankytojų. Labiausiai lankytas muziejus — Vilniaus Dailės muziejus, įrengtas katedroje. Antroje vietoje — Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejus. Abu aplankė virš pusės milijono asmenų. Statistika rodo, kad žmonės daugiau eina į dailės ir etnografijos muziejus negu partijos bei revoliucijos muziejus.

Šiais metais Kretingoje ir Vilniuje kviečiamas seminaras apie Vidurio Europos tautų šokus.

Artimiausias miškas, Singalių, bus nemažian kaip pusė valandos kelio. Iš tolo, pro jų langus taip gražiai matyti Prieky aukštos, pavienės pušys, sako, sėkliai paliktos Žiemos vakarais, pilkają valandą, kai sėdi prie lango ir stebi anapus plačios sniego lygumos tolimą juodo miško juostą, taip būna gera gera. Į aną mišką kas vakarą virš jų namų varau pulka! skrenda ir skrenda nakvoti. Ir taip iki visai sutemsta. Kiekvieną vakarą, vis tuo pačiu keliu, virš jų namų.

Juliukas dirba. Nuo kauptuko rankos ir nugara įskausta. Sustoja atsikvėpti, nugarą ištiesinti, pasidairyti, sulekusių varnėnų pažiūrėti, anks tyvųjų vieve šių čia pat už tvoros čyrenančių paklausti.

Pakluoniais, lauko keliuku eina kažkoks žmogus.

— Oje, juk tai ponas Andrius!

— Andrius, sakyk tiesiai, ne ponas Andrius. Pusbroliai esame. Bet tu ir išaugęs! Greitai peraugsi mane. Paskutinį kartą kai tave mačiau, buvai man iki juosmens.

Malonu Juliukui vėl sutikti Andrių. Kaip jam, tai atrodo, kad bus praėję šimtas metų. Kai Andrius lankė gimnaziją, tai jį atlankydavo ko ne kas savaitę. Kiek idomių dalykų, pasakų ir atsitikimų pripasakodavo, naujų žaidimų parodėdavo. Mylėjo jis savo pusbroli.

Susėdo abu ant tvoros, kaip paukščiai. Juliukas vis pasakoja ir pasakoja savo vargus ir džiaugsmus, mokyklos nuotykius apie girdėtus vaiduoklius žydų kapinėse, bet jis pro kapines eiti vistiek nebijęs net ir naktį.

— Matau, kad tu esi šaunus vyras. Kuo norėtum būti užaugęs?

— Kuo aš norėčiau? Nežinau gerai. Norėčiau gyventi toli nuo čia, dideliame mieste. Labai patiktų būti kunigu, procesijoje po baldakimu vaikščioti. Bet, sako, pirma reikia būti mišiu tarnautoju, kitaip neima į kunigų mokyklą. Mišioms patarnauti ir aš noriu, bet man neleidžia bobutė. Neuduoda net vėliavos nešti procesijoje. Vis sako ir sako, kad aš žioplas, nieko nemoku, kad nezgrabnas, tik sarmatos padarysiu visiems namams, užkliūsiu kur, išvirsiu kaip teiukas ant ledo su visa vėliava, sudaužysiu kokią brangią bažnyčios liktarną ar net baldakimą. Bažnyčioj juk viskas iš stiklo ir sidabro. Užtat kartais gal voju, kad gal būsiu zakristijonu. Zakristijonu būti nereikia didelio mokslo, tas nedaug kaštuos.

— Zakristijonu, sakai. O kodėl patinka būti zakristijonu?

— Jo darbas lengvas. Tik vaikšto aplink altorius ir degioja žvakės. O paskui jis kepa kunigams plotkeles. Mes, paprasti žmonės jas valgome tik Kūčioms o jis gali kiekvieną dieną.

— O kaip gyvena mūsų senelė? Sveika? Vis tokia pat pikta ir griežta?

— Pasakė, tokia pati. Anksčiau nors priemamos manęs nemušdavo, o dabar mažjausia kas savaitę, reikia ar ne. Ir už ką? Jeigu ant ko nors pikta, tai klus man Sumanė, kad šandien lups, tai ir lups. Apsisuksi — gausi pylos, neapsisuksi — irgi gausi. Anądien jai pasakiau mokykloj girdėtą mišį: kas yra danguj su uo-

dega?

— Ir už tai davė diržų?

— Manai, kad cukierkų? Kad šoko, pagriebė samtį ir man per galvą. «Tu, padlecas, užsimanysi čia bliuznyti! Gal dar sakysi, kad ir su kanopom danguj kas daužos? Danguj nėra velnių. Žiūrėk, kad man rytoj pat eitum spaviednės. Drigantas neraiiuotas.» Aš jai aiškinu, kad tai Šventoji Dvasia karvelio pavidale, kaip parašyta katekizme, o karvelis gi paukštis, ne uobnas. Kas gi matė paukštį be uodegos? Čista, jau toks menkas sutvėrimas, tik per tvorą moka per siristi, rėkia baisiausiai, ir tai turi uodegą. Bet ji neklausė?

Arba vėl: sykį bobutė vaiko ir vaiko musę, o ta į akis jai. Niekaip negali nuvyti. «Matai, kaip velnias moka net musę pavirsti, kai nori ką supykdyti, kad tas nusikeiktų. Tada musės nei pagausi, nei užmuši. «Mane juokas paėmė. Ji tada tik griebė už petelnės ir man vėl per galvą. «Padla nematytas, dar jie šaipysis iš mano šventų žodžių!» Vakare paskui sako: «vistik velnias savo pauarė, supykau. Bet ir tu kaltas. Žiūrėk man, kad eitum spavednės.»

Kliuvo sykį ir užtai, kad vištos ne pagal jos norą iš vakaro sutūpė daržinėlėj ant karties vienu galvos, kitą uodegos. «Kau ner parėdko,» kaip ji sako, vis aš kaltas.

Kitą vasarą bus geriau. Žadėjo mane leisti kur nors pas žmones ganyti. Visą dieną būsiu la ke ar miške, galėsiu svilpauti. Dabar ir to negaliu. Švilpaudamas, sako, vėliną į namus šaukiu. Vėlinų jau ir taip pas mus pilna visur pakampiuose. Bobutė nespėja jų vaikyti, švėstu vandenui šlakstyti.

(Bus daugiau)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Director responsavel Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

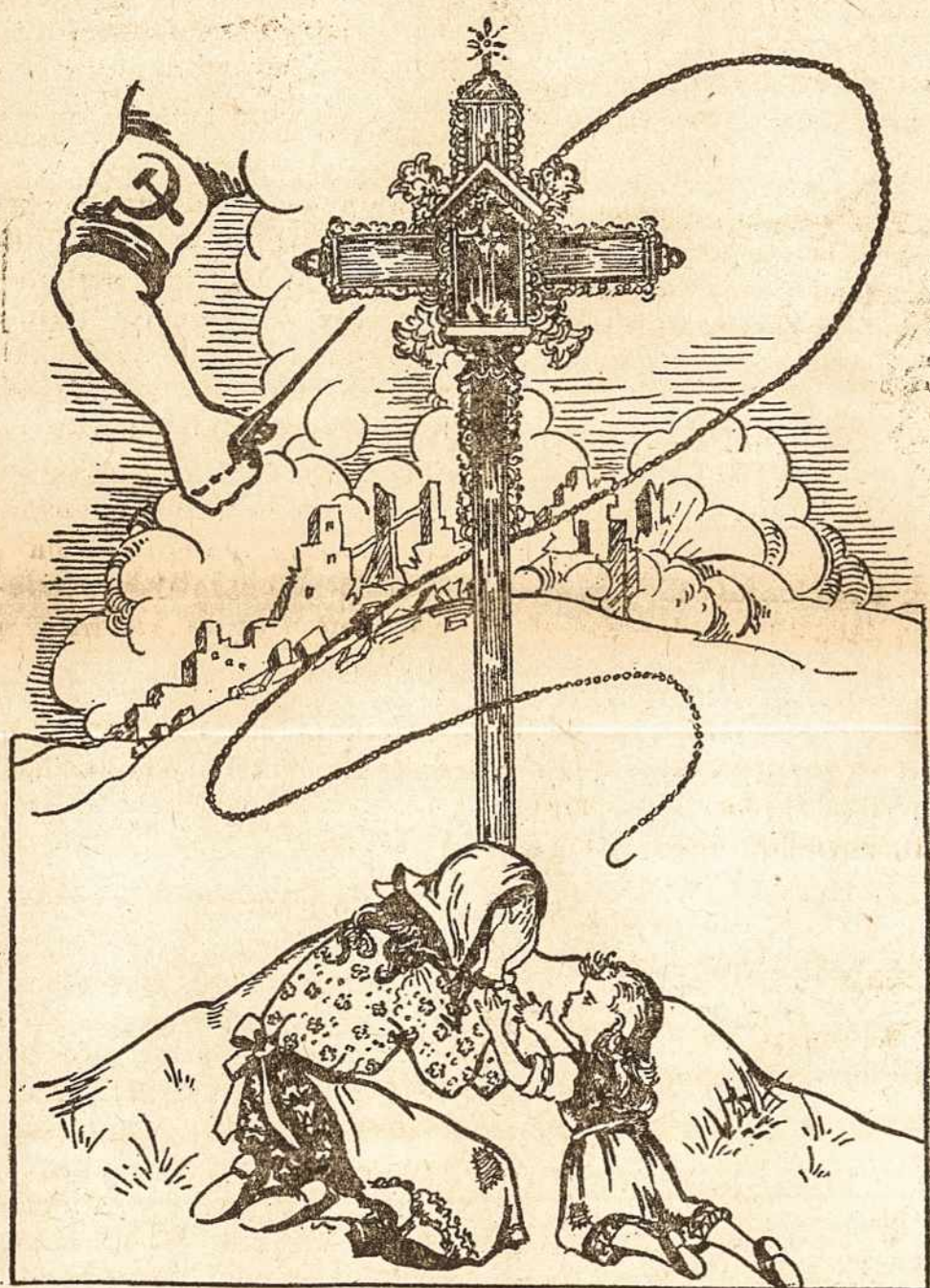
Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 25,00 visoje
amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr.\$ 100,00 P.
Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr.\$ 40,00 paskutiniajame
N Cr.\$ 20,00. viduriniuose puslapiuose N Cr.15,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy pirtvarko savo nu-
ziūra. Nenaudoti raštai grāžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasira-
syti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skel-
bimų turinį redakcija neatsako.

BIRŽELIO 13 - PAMALDOS UŽ LIETUVOS KANKINIUS
VISOŠE LIETUVU PARAPIJOSE

PRISIKELS IR SUZYDES KRYŽIŲ ŽEME LIETUVA

Tautos Išsklaidymo Diena

Birželis — Lietuvoje patį pavasario žiedas, atskleidęs nauja gyvybe metinei kelionei su vieversiais, gandrais ir de besėliais per vasaros darbus, rūnens rūpesčiais į baltą, baltą, baltą žiemą, kad vėl atgimtų iš nanjo skaidriai žydintis kraštas.

Bet vienas pavasaris išskleidė tą žiedą ilgai, ilgai kelio nei traukiniais, laivais, vežimu ir pėsčiomis į darbus be vasaros vakarų dainų, be rudens žavinčio grožio, be ramios namų židinyje žiemos.

Žiedo lapeliai išsibarstė po visus pasaulio kraštus jo kotelis ir lapeliai pamiloje žemėje sausinami ir tebedindžiojami.

Toje ilgoje kelionėje mezgasi nauji pumpurėliai, kotelis šaknyse tyliai augina stiprias šaknis — viltį, kad sužydės vėl Lietuva, gyva ir nepriklausoma šaknis stiprina Lietuvos nežinomų kankinių kankinių auka, priverstinių darbų praktais, kiekviena ašara. Spurgelį išėivijoje supa lietuviška šeimos dvasia, mokyklėlė, jaunimo ratelis lietuviškos spaudos lapeliai, daina, sava kūryba.

Gėlė, kuri šaltos rudens drėgmės sulaukusi, lieka tik liūdėdama, yra tik metinis žiedas, kuris iš naujo iš vilties šaknų neatgyja. Tauta yra daugiamečių šaknų ir daug pavasarių, vasarų, rudenų ir žiemų mačiusi būtybė — ji gyva, pasiruošusi atbusti, viitingai sukaupti savo jėgas atskleisti

Genocidas — Žmonijos gėda

SAMPRATA

Genocido vardas yra naujadaras, sudarytas po 1945 metų prof. R. Lemkino iš graikų, reiškias etninių grupių naikinimą. Jo sąvoka nėra nu sistovėjusi. Aiškinama, kad genocidas savoje teritorijoje yra vidaus reikalas. Todėl genocidas ligi šiol neįgavo tarp tautinio teisiųgumo. Tačiau genocido, kaip masinio žmonių naikinimo sąvoka turėtų apimti ne tik vidaus bei tautinių mažumų bet ir monolitinų tautų savo tautybės piliečių genocidus.

Tuo būdu yra dviejų rūšių genocidai — kolonizacinis ir vidaus. Kolonizacinis genocido porušys yra eksploatacija ir imperializmas. Vidaus genocido porušys būtu vyriausybinių ir socialinių

Genocido priemonės priklauso nuo jo rūšies ir tikslo: karas, deportacijos bei tremimai, žudyt, kalinti, mežia giniai ir dvasiniai skurdiuoti, tautinę kultūrą tramdyti, politinę, tikiybę ir asmens, žodžio ir spaudos laisvę varžyti, sunkiųjų darbų stovyklos, socialinės globos nelygybė.

KOLONIZACIJA

Kolonizacinio genocido šaknys siekia dar klajoklių bendruomenų laikus, kai jos grobė gerybes ar pajungė priešus. Sėslioje bendruomenėje išsivystė į tautų bei valstybių karus. Karvedžiai nepasitenkindavo kaimynus užkariauti, bet stengėsi kurti imperijas: egiptiečių, babiloniečių, asyrų, persų, graikų, romėnų, germanų, frankų, turkų, arabų ir mongolų

Visos jos genocidais steigėsi, genocidais tankėsi ir visos žlūgo. Tautos atgavo nepriklausomybę.

Bet tai nepasibaigė. Atradus Ameriką bei jūros kelį į Aziją, atsirado portugalų, ispanų, prancūzų, anglių, olandų, belgų, italių, rusų, austrų ir vokiečių kolonizacija. Kolonizacijos ukslas buvo išnau doti tolimai esančią tautų kaip pigią darbo jėgą ir grobti jos turtus. Ketais atvejais buvo siekiama rūpintis ir tautos civilizacija.

KOVA PRIEŠ KOLONIZACIJĄ

Senovėje pavergtų tautų masės savo būkie laikė die-

pumpurėlius, atverti savo veidą.

Sekminių birželyje lietuvių tauta į žmoniją prabyla visomis kalbomis, skleisdama liūdesį. Bet dar daugiau skleisdama ryžtingą viltį liūdesį pavaduoti perkeistu džiaugsmu.

Tą mes sau ir kitiems tariame birželio 15, Tautos Išsklaidymo dieną.

Nereikia taukti galingos kariuomenės ar išminčių politikų Atskleiskime lietuvišką pumpurėlį, mūsų širdyje meilėlingai tėvų tėvų pasėta, atidarykime jį viltingai savo šeimynai, savo vaikams, mūsų jaunimui, naujlems žiedeliams. Apgaubkime neviltingai nuvytusį lietuvišką šilima.

Lietuva atgims ir prisikels, šaknys ir kotelis drąsiai iškels supintą žiedelį saulės švieson. Ar ir tu atsimsi, išėivijos lietuvi, toli ir ilgai keliaavęs?

A. S.

vų bei likimo paskirtimi ir kantriai tai pakeldavo. Tačiau, humanistiniai sąjūdžiai ir ir krikščionybė 1830—1848 metų revoliucijomis privedė prie nacionalizmo eros Tarp tautiniu mastu tautų kovai už laisvę pradžią davė JAV prezidento Wilsono deklaracija I-jo karo sutartyje.

Tautų apsisprendimo principu kilo Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Suomija, Lietuva Latvija ir Estija, kroatų ir serbų Jugoslavija Ukraina Azerbeidžanas Armenija ir Gruzija, atgavusios laisvę, buvo greit sovietų pavergtos.

Po antrojo karo apsisprendimo teisė liko užmiršta, o Jungtinių Tautų organizacija ramio pavergtas tautas pažadais. Tačiau JT tikslai, genocido konvencija ir žmogaus teisių deklaracija paskatino tautinius sąjūdžius. Po karų 55 tautos su vienu milijonu gyventojų tapo nepriklausomos. Liko tik keletas kolonizuotų tautų — problema kolonizaciniu mastu veik išspręsta.

VIDAUS GENOCIDAI

Vyriausybės atoveiksmis prieš piliečius už jų politinius, tikiybinius ir pasaulėžiūrinius įsitikinimus yra vidaus genocidas. Už jį atsakinga išimtinai valstybės vyriausybė, kurią gali smerkti JT, ne paisant jų teisinimosi, kad tai yra vidaus reikalas.

Socialinis vidaus genocidas yra tautos masės skurdas, kuris per tamsuomelę, ligas ir badą ryja gyvybes. Spėjama, kad apie trys ketvirtadaliai žmonijos gyvena skurdžiai. Prieš 80 metų Marksas su Engelsu skelbė, kad proletariato diktatūra sutvarkysianči pasaulį išskleidysianti kapitalistų rankose esanti turtą.

Per tą laiką ekonominė padėtis žymiai pagerėjo, kapitalistinėje santvarkoje liko nedvi, o daug klasių, neišsigimusių, bet pažengusių pirmyn. O sovietinėje santvarkoje per 50 metų badmirių skaičius didesnis nuosimciais nei kapitalistinėje.

PRIEŠ VIDAUS GENOCIDĄ

Išlikdavus priežastis — skurdą, vyriausybinius genocidas išnyktų savaimė: bedarbė, kriminaliniai ir socialiniai nusikaltimai, streikai, sukilimai,

revoliucijos bei pilietiniai kariai. Tai neįmanoma trumpalaikėmis priemonėmis

Išmintingesnis elementas su prato tuoj po karo, kad reikalinga pasaulinio masto reformų, bet neatsirado to masto politikų, valstybininkų. Didžiųjų demokratinių valstybių politikai pavėlavo ir dabar, jausdami komunizmo pavojų, nesutaria. JT veto galia sulauko jos vaidmenį.

Kad paskira tauta vystytųsi, reikalinga pagalbos — paruošti jas socialinės demokratijos principais: švietimas, auklėjimas, kultūra, žmoniškumas, tolerancija, savipagalba ir tautos gerybių teisingas paskirstymas. Tam reikalinga tarptautinių socialinių reformų.

Tačiau, tokioms reformoms pradžios nesimato. Priešiskai, tautos saugo savo turtus ir kelia triukšmą dėl tariamų pasikesinimų. Bet bunda pasaulinė sąžinė, auga žmoniškumas, vystosi socialinė sąmonė taurija artimo meilės moralė.

Bet didelė klūtis tebėra komunizmas. — (b. c.)

Zemonaš Bačelis

INSTITUTO RURAL

Kun. Juozo Šeškevičiaus vadovaujami darbai São Paulo pietvakariuose sparčiai pažengę pirmyn. Nuvalyta kalvos viršūnė, pastatyta ilga daržinė, kurioje šiais metais bus įrengtas berniukų bendrabutis trisdešimčiai, dirbtuvės ir įvairūs patogumai. Antrasis, irgi didelis pastatas skirtas klasėms, kuriose jau dabar vyksta valdžios mokyklos pamokos. Trečiajame pastate, kurio stogas dabar dengiamas skirtas mokytojų kambariams ir mergaičių bendrabučiu. Naujasis S. Paulo arkivyskupas jau du kartus lankėsi darbu apžiūrėti, neužmiršta jo ir kiti SP gyvenant lietuviai kunigai. Kiekvieno lankytojo akin krenta lietuviški papuošimai, kuriais «Deus Juozas» padalinio savo kambarį ir gyvenamąją pastatų dalį. Institutas aptarnaus vienuolika užmiesčio parapijų.

A. S.

LEMPŲ AMŽIUS

Namuose vartojamos elektrinės lempos gali degti iki 750 valandų be pertraukos. Švitinčiosios lempos (vamzdelio pavidalo) išdega per 8000 valandų, jeigu dega ištisai. Gatves apšviečiančios melsvos spalvos šviesos, kuriose yra gyvsidabris ir natrijaus metalų, išsilaiko be pertraukos 15,000 valandų. Jos suvartoja šešis kart mažiau elektros, negu naminės lempos, pagal apšvietimą.

Žmogaus kaulas, rastas 1969 metais prie Ayacucho, Peru, yra likęs iš 12.200 metų prieš Kristų. Tai seniausias racinys visame žemyne.

A. S.

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÁ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

V. Zelina

ŠVENTKELIONĖ

Mūsų broliai ir Tėvynė reikalingi pagalbos ir maldų. Kaip praėtyje, taip ir šiais metais šv. Juozapo Vyrų Brolija ruošia tradicinę Šventkelią Dievo Motinos N. S. Aparecida do Norte šventovė.

Giedos lietuvių choras Visi kviečiami dalyvauti, draugijos su savo vėliavomis. Tai bus liepos 11 dieną, sekmadienį. Autobusai išvyks iš Vila Zelinos, Casa Verde ir Vila Prudente. Laikas nurodytas bilietuose.

Bilietai gaunami Casa Verde pas Mateionius ir brolius Stankūnus, V. Prudentėje pas M. Jamaliūną (telef. 274-0784) Vila Zelinoje pas visus Brolijos narius. Daugiau informaciją pas pirmininką Joną Bagdžių tel. 273-1-65.

Šventkelioms rengėjai
Šv. Juozapo vyrų Brolija

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame šv. Juozapo vyrų Brolijai už 100 kr. bažnyčios remonto reikalams.

Parapijos taryba

V. BELA

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje — Aliança ieško lietuvių šeimos, kuri sutiktų apsigyventi Vila Belos mokyklos rūmuose, ir juos prižiūrėti. Kreiptis telefonu 92 3132 (Sr. Alexandre).

ČIURLIONIŲ BRAZILIOJE?

Žymusis Čiurlionio ansam-

blis su 100 dainininkų, kanklininkų ir šokėjų birželio 19 iš Clevelando skrenda į Kolumbiją ir į Venecuelą. Paruošė ypatingą repertuarą, kuris patiktų pietiečiams.

Yra galimybių, kad ateinančiais 1972 metais galėtų koncertuoti Brazilijoje, Urugvajuje ir Argentinoje.

MONIKA ALEKSĖJŪNAITĖ
KRIAUČIŪNIENĖ

Povilas ir Leonas Kriaučiūnai gavo liūdną žinią iš Lietuvos: gegužės 14 mirė jų Motina Manika Aleksėjūnaitė-Kriaučiūnienė. Nors ir sirgo, sulaukė 90 metų amžiaus. Paliko gyvus 3 sūnus, dvi dukteris ir 7 vaikaičius. Gyveno Meiranų kaime, Palusės parapijoje, Švenčionių apskrityje. Du sūnūs gyvena Casa Verde. Jų tėvas mirė 1921 vasario 18.

I E Š K O

Jonas Reinys ieško Juozo Tamošiūno, Antano ir Jono Raižio. Pranešti redakcijai.

ML PRENUMERATOS

Julius Pieper 20 kr.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetrícia pela Maternidade de S. Paulo
Clínica de Adultos e Crianças — Moléstias de Senhoras
Partos — Operações

Horário: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultório e Residência RUA DOS TRILHOS, 1576

Mooca, Fone 92-3991

BIRŽELIO IVYKIŲ MINĖJIMAS

PROGRAMA:

I

BIRŽE. O 13. Pamaldos už žuvusius ir kenčiančius kankintus, pavergtoje Tėvynėje ir Sibire: Vila Zelinoje šv. Mišios 11 val. ir Mookoje, Tėvų Jėzuitų Koplyčioje 17 val. su tai dienai pritaikintu pamokslu.

II

BIRŽELIO 19 D. 19 val.: Iškilmingas minėjimas São Bento kolegijos salėje — Largo de São Bento dalyvaujant lietuviams, latviams ir estams, vyriausybės, spaudos ir televizijos atstovams, su plačia menine programa.

III

20 D. BIRŽELIO, 8 VAL. RYTO: Išvažiavimas = Piknikas: Centro Municipal de Campismo, pakelėje į São Roque — Rodovia Raposo Tavares 15 kilometrai.

Bilietų kainos: vyrams 5 kruzeirai, moterims 3 ir moksleiviams 2, vaikai iki desimties metų, sėdį ant tėvų kelių, nemoka. — UTOBUSAI: Išėis 8 val. ryto iš Vila Zelinos Mookoje, iš Tėvų Jėzuitų iš Largo São Bento ir iš Casa Verde, Praça Quarto Centenario (jei susirinks vienam autobusui).

Visi norintieji dalyvauti išvažiavime privalo agsiru pinti bilietais ir vėliavėlemis iš anksto, nes gali pritrukti vietų, pas M. Vinkšnaitienę — Zelinoje, Viena Kutką — V. Beloje, Tėvus Jėzusius ir Joną Dimšą, Mookoje.

Mais visi privalo atsivežti, gėrimai vietoje.

Vykstantieji savais automobiliais apsirūpina vėliavėlėmis iš anksto arba vietoje už tą pačią kainą.

Jaunimas moksleiviai prašomi pasiimti sviedinius nes latvių mergaitės kviečia rungtis su lietuvaitėmis, mis tinkloje ir lietuvių berniukai kviečia lošti krepšinį su latvių arba estų jaunimu. Abiem rungtinėm Pabalių Komitetas paskyrė premijas,

V

BIRŽELIO 23, 18 VAL.: Atidarymas meno ir kultūros parodos. Rooseveltto Aikštėje — Rua Consolação. Salė „Fortinari“. Atidaryme vaidzios spaudos ir televizijos atstovai, grieš kariškas orkestras, dalyvaus tautinių šokių ansamblis. Paroda tęsis nuo 23 iki 30 dienos.

B. L. BENDRUOMENĖS POSĖDIS

Saukiamas birželio mėn. 11 d. 19 valandą. Visi Tarybos nariai kviečiami dalyvauti, nes bus sprendžiami labai svarbūs reikalai.

Posėdis įvyks Jaunimo Namuose, Vila Zelinoje.

Pirmininkas — Juozas Čiuvinškas

TALKA PARODAI

Lietuviai kviečiami ir raginami liaudies meno parodai paskolinti kryželius, audinius, mezginius, margušius, gintaro išdirbinius ir kitus dalykus. Paroda ruošia ma kartu su latviais ir estais birželio 23—29 dienomis Praça Roosevelt.

Skrilinamus eksponatus galima įteikti parodos komisijos nariams, kurie mielai telefonu ar asmeniškai atsakys į klausimus: M. Vinkšnaitienė (274 1671 rytai), Juozas Čiuvinškas (63-5269), Zenonas Bačelis (256-6181), A. Petraitis (65-3286), A. Saulaitis (273-0333), P. Šimonis (63-4938). Visi paskolinti daiktai bus pakvituojami ir numeruojami, iki parodos ir parodoje budiačiųjų bei policijos saugojami, tinkamai pritaisyti ar uždegti permatoma plastika, po parodos gražinami.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRŪN vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

LIETUVOS PARTIZANŲ pamiėjimą rengia dr. El. Draugelio kuopos ateitininkai šio mėn. 13 d. 16 val. Vila Zelinoje, Jaunimo Namuose.

Yra ruošiamas tai dienai specialiai programa, kuri bus išpildyta prie simbolinio Partizano kapo.

Visuomenė yra kviečiama birželio 13 dieną dalį savo po pietės paaukoti pagerbimui, kurie Lietuvai paaukavo savo brangiausią turtą — gyvybę...

Norint galutinai sustatyti prei P. Kagažinsko sukaktuvių minėjimo programą š. m. 27 dienai, jaučiamas būtinas reikalas prašyti Organizacijų Pirmininkų, ar jų įgaliotinių (Bendruomenės, Sąjungininkų Vyrų Brolijos, Choro, Moterų Draugijų, Žilvičio, Ateitininkų, Gimnazijos...) susirinkti dar kartą į posėdį, antradienį 15 birželio 8 val. vakaro, Vila Zelinos Jaunimo Namuose.

RUOŠIMO KOMISIJA

MISIJONIERIAUS PADĖKA

Neseniai matėte «Mūsų Lietuvoje» misijonieriaus kun. Dr. F. Bendoraiečio fotografiją su indėnais Rondônia apylinkėse ir kuklų prašymą, kad kas galėtų jam pagelbėti atstatyti ugnies sunaikintus pastatus ir įsteigti nors šiokią tokią ligoninę, nes tas kunigas yra kartu ir medicinos daktaras, o seselė lietuvaitė vienuolė Marija Ksavera yra tikra slaugė.

Į tą jo prašymą jau atsiliepė šv. Kazimiero parapija, pasiūsdama iš parapijos kasos 100 kruzeirų. Būtų jam malonu susilaukti nors kuklios aukselės ir iš atkiry vienos ir antros lietuviškos parapijos narių. Aukos bus skelbiamos «Mūsų Lietuvoje».

Čia jo žodžiai: «Gavau Jūsų auką, kuri man pasiliks kaip tikras paliūdymas Jūsų kilnios lietuviškos širdies. Už tai ateinu šiandien jums pasakyti didelį AČIŪ. Aš ir seselė Marija Ksavera linkime jums sveikatos ir ilgiausių metų».

30 DIENOS MIŠIOS

Už a. a. ONOS JODINIENĖS vėlę bus šį šeštadienį, birželio 12, 19 30 val. Santa Izabel bažnyčioje (paskutinė sustojimo vieta autobuso Santa Izabel).

Kviečia gimines, pažįstamus ir tautiečius jose dalyvauti.

Gaigalų šeima.

